

DE VIZCACHA-BURROW BOA

Door: E. Astor, c/o Centro Editor de America Latina S.A., Junin 981, Buenos Aires, Argentinië.

Inhoud: Inleiding - sluipen door holen - Langzaam maar onverzoenlijk - De dodelijke omhelzing van de constrictor - De sis van de boa - Winterrust - Hoe de jongen geboren worden - Een beschermingswaardige soort - Antropologische aantekeningen - De Boa-familie - Referenties.

* * *

INLEIDING

Boa's en pythons, de grootste nog levende slangen, hebben altijd al de verbeelding van de mens geprikkeld. Er zijn vele vertellingen die verhalen van reusachtige zeeslangen, angstaanjagend en legendarisch als draken en in staat tot het vernietigen van een schip. Boa's waren één van de Amerikaanse soorten die het meeste ontzag wekten bij Europese reizigers en Conquistadores, en Schmidt wijdt enkele paragrafen van zijn verhaal aan zijn ontmoeting met een anaconda 'ongeveer 7,5 meter lang en met een omtrek als die van een man,' een reusachtige verslinder van indianen.

De werkelijkheid, hoewel minder spectaculair, is niettemin verrassend: de Aziatische python bereikt een lengte van meer dan 9 meter, de Zuidamerikaanse anaconda 8 meter en in het algemeen zijn alle boa's, ook de kortere soorten, dik, krachtig en uitgerust met sterke spieren waarmee ze kunnen knijpen tot de dood er op volgt.

De vizcacha-burrow boa, ook bekend als de 'lampalagua' of 'ampalagua,' is, hoewel nauwelijks 2½ m lang, toch heel goed in staat tot het wurgen en verorberen van een paar vizcachas bij elke maaltijd.

SLUIPEN DOOR HOLEN

Hoewel zij ook in het zuiden van Paraguay gevonden wordt, is de vizcacha-burrow boa een typisch Argentijnse soort met een wijde verspreiding in ons gebied: zij komt voor in de provincies van Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja, Tucuman, Santiago del Estero, Formosa, Chaco, San Juan, San Luis, Mendoza, Cordoba, Santa Fe, La Pampa en lang geleden waarschijnlijk ook nog in de provincie van Buenos Aires.

Aangepast aan semi-vochtige, semi-droge en uitgesproken droge gebieden, vindt zij een geschikte leefomgeving in de 'Chaco'-gebieden van deze provincies, in de bossen van rode en witte quebracho's, in weiden en zelfs in zoutvlakten.

Hoewel een goed zwemmer, wordt de vizcacha-burrow boa meestal niet in de nabijheid van water gevonden, dit in tegenstelling tot andere leden van dezelfde zoölogische familie, zoals de anaconda of 'curiyu.' Haar levenswijze is uitgesproken aan het land gebonden. Indien nodig verschuilt zij zich meestal in spleten, natuurlijke holtes en holen van knaagdieren, zoals de vizcacha, die toevallig ook nog haar favoriete voedsel is. Aan de diep gewortelde gewoonte om te jagen in holen van vizcacha's, verdiende zij de naam waaronder ze algemeen bekend is.

LANGZAAM MAAR ONVERZOENLIJK

Zoals alle slangen heeft ook de boa geen voeten, hoewel twee ventrale klauwen of sporen die aan weerszijde van de cloaca gelegen zijn, als een voortzetting van de bekkenring, het onbetwistbare bewijs zijn dat haar voorvaders ledematen bezaten. Niettemin berust het bewegingsmechanisme van de boa tegenwoordig uitsluitend op het uiterst precieze kruipmechanisme dat karakteristiek is voor slangen: de ventrale platen, ieder met een wervel en een paar ribben, houden grip op onregelmatigheden in de bodem en de golving van de ruggegraat veroorzaakt een rechtlijnige of bochtige voortgang van het lange lichaam. In tegenstelling tot adders, die aan deze twee langzame bewegingen een soort van 'zweepslag' beweging toevoegen waarmee een plotselinge versnelling aan hun voortbeweging wordt toegevoegd, bewegen boa's langzaam en bedaard.

Bij het beklimmen van bomen kronkelen ze hun lichaam rond de stam en gebruiken hun staart, die, afhankelijk van de soort, min of meer geschikt is om te grijpen. De langzame beweging van de vizcacha-burrow boa vermindert in geen geval haar vaardigheid als jager. Het gemak waarmee haar bruinachtige en wit getinte huid de grond nabootst, de stilte die haar bewegingen omgeeft en de opmerkelijke overtuiging en energie van haar aanval, maken haar tot een onverzoenlijke vijand.

DE DODELIJKE OMHELZING VAN DE CONSTRICTOR

Zoals alle slangen is de vizcacha-burrow boa een carnivoor en jager. Zij voedt zich voornamelijk met knaagdieren, vooral vizcacha's, cavia's, tuco-tuco's en veldmuizen. Zij valt ook vogels aan, zoals kippen, patrijzen en verschillende duivesoorten, ook als de prooi klein is. In gevangenschap accepteert zij muizen, ratten, cavia's, duiven en kippen.

Om een prooi op te sporen vertrouwt zij in de eerste plaats op haar flitsend gevorkte tong, waarmee deeltjes uit de omgeving verzameld worden, die, na in contact gebracht te zijn met sensoren (het zogenaamde orgaan van Jacobson in het gehemelte) bruikbare informatie verstrekken om de weg te bepalen. Ook vertrouwt zij op een reeks van temperatuurgevoelige structuren, gelegen op haar bovenlip en gevoelig voor geringe prikkels, waarmee zij warmbloedige prooien, voornamelijk knaagdieren die haar dieet vormen, kan lokaliseren.

In het algemeen gaat de boa bij zonsondergang of 's nachts jagen, wanneer de algemene temperatuursverlaging het functioneren van haar thermogevoelige structuren vergemakkelijkt, maar het is echter niet ongebruikelijk om haar overdag actief te zien.

Boa's hebben geen gif. Hun stevige tanden zijn niet in staat gif in te spuiten zoals de adders, maar ze zijn krachtig en, omdat ze naar achteren gebogen zijn, veroorzaken ze ernstige rijtwonden in hun slachtoffers. Het meest opmerkelijke wapen van de *Boa constrictor* is echter het krachtige spierstelsel van haar lange lichaam. Als de prooi klein is, zijn de tanden voldoende en begint het slikken onmiddellijk bij de beweging van elke kaak. Als de prooi echter groot is (boa's attackeren en verslinden vaak prooien drie tot vier keer groter in diameter dan hun eigen kop), treedt een karakteristiek gedrag op: omstrengeling.

Als eerste beweegt de boa haar kop naar voren met haar bek wijd open, stevig toebijgend en de prooi vasthoudend met haar tanden; dan omwikkelt zij de prooi als een spiraal met haar lichaam. Beetje bij beetje (over het oppervlak dat zij omwikkelt, voortgaand,) trekt zij geleidelijk de spiraal aan en wurgt het slachtoffer onverzoenlijk tot de dood erop volgt. Vervolgens ontrolt zij zich en begint de prooi op te eten, altijd bij de kop beginnend om er voor te zorgen, dat de vacht of veren het slikken niet belemmeren.

De boa is in staat prooien in te slikken die enige malen dikker zijn dan haar eigen lichaam. Het feit dat de onderkaak gedeeld is bij de kin en verbonden is met het craneum door een zeer beweegbaar bot verklaart, waarom slangen hun bek zo extreem wijd kunnen opensperren. Omdat

de ingang van de luchtpijp onder in de mondholte ligt en naar voren verlengd kan worden, is het ademen verzekerd tijdens het soms moeizaam verorberen van de prooi.

Een in het algemeen langzame vertering volgt dan. Hoewel het metabolisme afhangt van de directe omgevingscondities, kan het wel een week duren, voordat een grote prooi geheel verteerd is door de krachtige maagsappen. Deze vormen de enige manier waarop het voedsel afgebroken kan worden, omdat slangachtigen nooit kauwen.

De krachtige spieren en respectabele grootte maken op hun beurt van de vizcacha boa een moeilijke prooi. Hoewel de poema, de grote en de kleine fret, wilde katten en de prairievos de natuurlijke vijanden vormen, is de aanval-prooi-verhouding vaak omgedraaid. Al wat nodig is is, dat het de boa lukt om haar aanval te omstrengelen om hem het slachtoffer te laten worden. Hetzelfde gebeurt met roofvogels die grotere jonge dieren aanvallen. De kleine, maar extreem agressieve boa's vechten bezeten voor hun leven en vaak eindigt de potentiële aanval als prooi.

DE SIS VAN DE BOA

Zoals alle slangen missen boa's stembanden. Stom en stil vormen geluiden niet dé manier van communicatie. Zij kan ze echter bij gelegenheid wel produceren door het snel uitstoten van lucht uit de longen. Wanneer ze verstoord, of achtervolgd wordt of bij stimulatie (zoals bij het vrouwtje tijdens de paring) of wanneer ze zich bedreigt voelt, sist de boa (enigszins fantasierijk sprak Pater Lozano over het 'angstaanjagende gesis waarmee de Anaconda,' familie van de Lampalagua, 'bossen en jungles vulde,' wanneer ze gedreven werd door honger).

DE WINTERRUST

Omdat het een koudbloedig (poikilotherm) dier is, zoals alle andere reptielen, moet de boa gedrag ontwikkelen dat haar in staat stelt zowel extreme koude als extreme hitte te weerstaan. Activiteit gedurende de schemering en de nacht beschermt tegen de harde omstandigheden overdag en winterslaap helpt om de koude te doorstaan. Omdat zij in gematigde zones leeft, moet de vizcacha-burrow boa 's winters behoorlijk lage temperaturen weerstaan. Daarom zoekt ze vanaf april of mei beschutting in verlaten grotten, spleten en holen om te sluimeren, totdat de lente weer aanbreekt.

Gedurende deze tijd neemt ze zelden voedsel tot zich, omdat haar metabolisme afzwakt tot een minimum en ze het dus niet nodig heeft. Soms, op het midden van de dag, verlaat ze haar schuilplaats om enige tijd te zonnen en zo haar lichaamstemperatuur te verhogen. Na afloop keert ze weer terug naar haar schuilplaats om haar lange slaap voor te zetten.

HOE DE JONGEN GEBOREN WORDEN

Zoals alle slangen leeft de vizcacha-burrow boa solitair en individuen komen alleen samen tijdens de paartijd. Ondanks het feit, dat het niet met zekerheid bekend is in welke tijd van het jaar de vizcacha-burrow boa bronstig is in de natuur, is het wel bekend, dat in gevangenschap het mannetje en vrouwtje in de maanden november tot maart paren.

Het mannetje onderzoekt de huid van het vrouwtje met frequente, snelle tongbewegingen. Hij wrijft zijn sporen aan zijn onderzijde heen en weer tegen haar zijkant, hij glijdt telkens weer langs haar lichaam omlaag waarbij ze seksueel gestimuleerd wordt.

Ongeveer honderdertwintig tot honderdtachtig dagen na de paring worden de jongen geboren. In tegenstelling tot pythons die eieren leggen, zijn boa's ovovivipaar of vivipaar. In het eerste geval worden de jongen geboren in een slap, beschermend gelatine-achtig omhulsel dat kort na de geboorte breekt. De eieren met daarin de embryo's zijn in de eileiders van de moeder gebleven tot hun ontwikkeling volledig is. Daarom hebben ze de bescherming van een schaal niet nodig. Gedurende het leven in de eileiders is er geen contact tussen moeder en embryo; het embryo betreft alle voeding uit het ei. In het laatste geval (vivipaar of levendbarend) bezitten moeder en embryo structuren die hen verbinden. Wanneer de jongen geboren zijn, dragen ze vaak nog enige tijd de navelstreng en de dooierzak aan hun buikzijde.

De vizcacha-burrow boa krijgt zes tot dertig jongen; Haedo Rossi herinnert dat in 1950 in de Buenos Aires Zoo een vrouwtje het leven schonk aan dertig jongen.

De moeder helpt het jong zich te bevrijden van het vruchtvlies en tien uur na de geboorte zijn de boa's helemaal schoon. Ze meten 39 tot 50 centimeter in lengte en wegen 70 tot 85 gram. Ze zijn lichter van kleur dan volwassen exemplaren, in het algemeen geelachtig bruin, en de huid is meer gevlekt. De ogen zijn gewoonlijk uitpuilend en bolvormig, bijna transparant, en zonder een spoor van een iris, waardoor men zou kunnen veronderstellen, dat ze geen vormen onderscheiden. Ze bezitten allemaal duidelijk zichtbare sporen.

Opmerkelijk agressiever dan de volwassenen, ontwikkelen de jonge vizcacha-burrow boa's onmiddellijk hun aanvalsgedrag en zijn spoedig in staat om kleine prooien te doden met hun verstrengeling.

Twee weken na de geboorte vervellen ze voor het eerst en na vier maanden hebben ze hun lichaamslengte al verdubbeld, hetgeen verklaart waarom de vervellingen elkaar zo snel opvolgen in deze eerste periode. Hoewel de slangehuid uiterst elastisch is, groeit de buitenste huidlaag (de epidermis) niet tegelijk met het dier; wanneer het te klein wordt, gaat de huid er in het algemeen zonder te scheuren af en het dier komt tevoorschijn alsof het een doorzichtig shirt heeft uitgetrokken dat ieder detail van de huid bevat.

In ogenschouw nemend dat slangen gedurende hun leven niet stoppen met groeien en dat boa's tot dertig jaar oud worden, vinden vervellingen als reguliere, periodieke gebeurtenissen gedurende hun hele leven plaats.

EEN BESCHERMINGSWAARDIGE SOORT

Hoewel de omvang van de huidige populatie van de vizcacha-burrow boa niet precies bekend is, lijkt het geen twijfel, dat deze aan het afnemen is. Enerzijds heeft de uitbreiding van de landbouw een toenemende verwoesting van het natuurlijke woongebied teweeggebracht. Anderzijds wordt zij in het wilde weg nagejaagd voor haar huid die aantrekkelijk en zeer gevraagd wordt in de leerverwerkende industrie.

Omdat haar aanwezigheid, net zoals die van andere slangen, als een effectieve biologische controle van veel knaagdierpopulaties werkt, heeft haar afname een sterke toename van voor de landbouw schadelijke knaagdiersoorten tot gevolg. Het zegt voldoende, dat een volwassen exemplaar van de vizcacha-burrow boa tien tot vijftien veldmuizen in een ruk kan verorberen, zowel volwassen als jongen dieren.

Sommige provinciale overheden hebben al stappen ondernomen om de soort te beschermen. In San Luis en Santiago del Estero bijvoorbeeld, is jagen al sinds 1940 verboden. Tegenwoordig wordt getracht ze ook in Tucuman te beschermen, waar ze al op het randje van uitsterven balanceren: het bureau van natuurlijke rijkdommen en de Lillo Stichting laten alle exemplaren die in hun bezit komen weer vrij. Op grond van de nationale wet 22.421 voor de bescherming van flora en fauna, en besluit 144/83, wordt de boa als een beschermde soort beschouwd en zijn de jacht op en de export van dit dier verboden.

Hoewel het vreemd mag lijken, kunnen boa's huiselijk en tam gemaakt worden. Avalos vermeldt, dat er pakhuizen zijn waar ze in plaats van katten gebruikt worden om knaagdieren te beheersen.

ANTROPOLOGISCHE AANTEKENINGEN

Moeder der slangen, Moeder der bronnen

De vizcacha-burrow boa, lampalagua of ampalagua genoemd in het binnenland, wordt vanouds uitgebuit door de mens ten behoeve van economisch voordeel. Om te beginnen zijn er mensen die haar vlees eten, zoals De Guaranis bijvoorbeeld, een stam uit het noordoosten en de Matacos van El Chaco. De Tobas uit laatstgenoemd gebied, hebben echter een streng verbod betreffende de jacht op deze boa: ze doden de dieren vanwege hun huid maar ze mogen ze niet eten. Niettemin prepareren ze om religieuze redenen de resten van het kadaver zorgvuldig, dat begraven of ingepakt wordt om het veilig te stellen voor aaseters; ze geloven, dat ze zich anders de toorn van Nowet, een mythologisch figuur, verbonden met de jacht, op de hals halen. Iberiaanse creolen consumeren met groot genoegen de rug van een verwant van de lampalagua, de anaconda of waterboa, waarvan ze steaks en hachee bereiden.

Foto 1: Boa constrictor constrictor.
Foto P. Schiereck.

De sterke, levendig gekleurde huiden van deze reusachtige slangen hebben veel toepassingen, zowel decoratief als nuttig, gekend onder de indianen. De Matacos bijvoorbeeld, maakten er nog niet zolang geleden boogpezen van. Tegenwoordig jagen zowel de Tobas, Matacos en andere indianen, als ook de Creolen uit het gebied erop om hun huid te verkopen, soms voor niet meer dan uitwisseling van koopwaar tegen een erg lage prijs.

De boa heeft diverse elementen bijgedragen aan de volksgeneeskunde. Haar 'pelecho' of afgeworpen huid werd samen met die van adders gebruikt tegen migraine, door ze strak om het hoofd van de patiënt te binden. Meer medicinale waarde vond men echter in het vet van het dier. De geneeskunst van de mestizo's maakt onderscheid tussen 'koude' en 'hete' kwalen en geneeswijzen. Het vet van de boa wordt beschouwd als 'koud,' in tegenstelling tot dat van vogels en hagedissen (dit wordt als 'heet' beschouwd), en binnen dit type geniet het de beste reputatie. In het algemeen wordt vooral het vet uit de staart voor diverse doeleinden gebruikt: het werkt in de behandeling van tumoren en wonden en wordt vooral aanbevolen tegen reuma. Voor deze laatste toepassing wordt aanbevolen het vet uit een levend dier te halen en dit daarna met een open wond weer vrij te laten. Ook wordt het aanbevolen, dat men jonge kinderen met deze substantie insmeert om ze sterk te maken door een magische overdracht van de kracht van de boa.

Bovendien roept de vorm van het dier associaties met een fallus op en men gelooft dan ook, dat een man zijn seksuele potentie kan vergroten door zijn penis in te smeren met het vet van de staart van de lampalagua, een gebruik dat wijdverspreid is in het noordwesten van Argentinië, in Bolivia en Peru.

De boa neemt een belangrijke plaats in de lokale mythologie in. Volgens sommige groepen Guarani is ze, samen met de jaguar en de vleermuis, een van de drie wachters die waken over de toegang tot het paradijs. Volgens de Tobas, is de boa Walain de Moeder der Slangen; ze leeft ondergronds en beschermt haar 'dochters' tegen onnodige aanvallen door de mens. Volgens een mythe werd de man van Walain gedood door de held Carancho, die zijn geheime verhouding met een meisje ontdekte. In haar wraak toverde de weduwe de veroorzakster van de tragedie om in een leguaan. In een mythe van de Mataco's maakte Tokuah, de omvormer, tot dan toe ongevaarlijke slangen giftig door hun monden te verhitten met vuur. Sommige slangen, onder hen de boa, wilden zich niet aan zijn behandeling onderwerpen en daarom missen zij gif tot op de dag van vandaag. Het was ook Tokuah die de indianen leerde om het vlees en de huid van dit dier te gebruiken.

Onder de Creolen gaf dit onrustbarende reptiel aanleiding tot een reeks van bijgeloven. Op de eerste plaats gelooft men nog steeds, dat het dier regelmatig bijeenkomsten van heksen en duivels bezoekt: een van de testen die diegenen die de eerste maal zo'n bijeenkomst bezoeken, moeten ondergaan, is het doorstaan van een omstrengeling een grote boa.

Ook werd gedacht, dat het dier speciale krachten bezat om zijn slachtoffers te lokken met de bedoeling ze te verorberen; in de achttiende eeuw schreef de geschiedschrijver Florian Paucke 'ze heeft de macht om vogels uit de bomen te doen vallen met haar adem; ze dwingt herten en andere wilde dieren en zelfs mensen tot stilstand, zodat ze niet verder kunnen en op die manier tot prooi van de slang worden.'

Ook gelooft men, dat ze, zoals andere slangen, verborgen voeten bezit; soms laat ze ze zien, wat een slecht teken is voor diegene die daarvan getuige is, omdat dat tot zijn dood leidt. De basis voor deze bewering is, zoals Rosenberg uitlegt, dat bij sommige dieren die een prooi wurgen het niet ongebruikelijk is, dat daarbij de dubbele penis uitstulpt en verward kan worden met voeten; in het geval van de lampalagua bevestigt de aanwezigheid van een 'klauw' (in werkelijkheid een rudimentair ledemaat) deze populaire misvatting.

In Santiago del Estero schrijft de traditie voor, dat om een amulet te verwerven dat 'scherpschutterskunst en een recht schot' verleent, men 'een kleine bal moet afsnijden die in

het hoofd van de lampalagua beweegt wanneer die op het punt staat een prooi te verzwelgen', een handeling die ontgeenzelijk de deugden vereist die de talisman belooft.

In dezelfde provincie zijn weersvoorspellingen gebaseerd op het gedrag van deze dieren: wanneer ze uit hun holen komen en bewegingloos blijven, is dat een voorteken van regen. Deze associatie met water komt vaker voor. Naast de gebruikelijke verwarring met de anaconda, die een waterminnende levenswijze heeft, gelooft men, dat de lampalagua de *Moeder der Bronnen* is; als gevolg van het doden van boa's kunnen bronnen droog vallen.

Daarnaast circuleert een aantal taboes rond het doden van boa's. Zoals ook geldt voor andere slangen, moeten ze niet gejaagd worden door een man met een ongeboren kind: het kind zal niet in staat zijn te lopen en zou zichzelf voort moeten slepen. Het brengt ongeluk om het dier te doden met een mes of een machette, de juiste manier in Santiago del Estero en omliggende gebieden is om een 'caspi machajuero' te gebruiken, een holle rietstengel waarmee men op de nek van het dier drukt. Het doden van een slapende boa is onzalig: het verdrijft het geluk bij het gokken en verandert een man in een lafaard. Anderzijds, als men er een doodt in een rechtstreeks gevecht, kan men de kracht van het slachtoffer verkrijgen. Na afloop echter, moet men afzien van het villen; in dit geval zou het effect omgekeerd zijn, de man zou zwak worden en zijn leven zou niet meer zijn dan een afglijden naar de dood.

DE BOA-FAMILIE

Boa's zijn in het algemeen grote slangen met vaste, niet-giftige tanden (aglyf), met aan beide zijden van de cloaca twee karakteristieke weerhaakjes, sporen of klauwtjes, verlengingen van de bekkenring en zichtbare overblijfselen van achterste ledematen. De meeste boa's kunnen in bomen klimmen en het einde van de staart is meer of minder goed in staat om te grijpen.

Deze familie omvat twee subfamilies: de boa's en de pythons. Boa's verschillen van pythons in het feit, dat ze ovovipaar zijn (pythons zijn ovipaar), ze geen supra-orbitale botten hebben en geen tanden op het voorste gedeelte van de kaak.

In Argentinië worden naast de *Boa constrictor* nog andere boa's gevonden. De Curiyu of gele anaconda (*Eunectes notaeus*) is waterminnend, drie tot vier meter lang, en heeft een uniforme gele kleur met grote zwarte iriserende vlekken. Zij leeft verspreid rond de rivieren in het noordoosten van ons land en in Zuid-Brazilië, Paraguay, Bolivia en Uruguay. De regenboogboa of 'dwerg' (*Epicrates cenchria*) wordt niet langer dan anderhalve meter; ze is roodbruin of rose met ronde vlekken en een opvallende iriserende schijn over haar schubben; ze komt voor in het noordoosten van ons land.

Algemene naam: vizcacha-burrow boa, lampalagua, ampalagua, *Boa constrictor*. Wetenschappelijke naam: *Boa constrictor*, Philippi 1873.

Taxonomische classificatie

Klasse:	Reptilia
Subklasse:	Lepidosouria
Orde:	Squamata
Suborde:	Ophidia
Superfamilie:	Booidea
Familie:	Boidae
Subfamilie:	Boinae
Genus:	Boa
Soort:	<i>Boa constrictor</i>

Ondersoorten: *Boa constrictor occidentalis*
Boa constrictor amarali
Boa constrictor constrictor
Boa constrictor melanogaster
Boa constrictor imperator
Boa constrictor orophias
Boa constrictor sigma

Afmetingen: lengte ongeveer 250 cm (hoewel er exemplaren zijn die drie meter bereiken). Diameter: maximaal tussen 10 en 15 cm. Gewicht: tussen de 8 en 15 kg (varieert afhankelijk van het seizoen). Kleur: volwassen: in het algemeen van lichtbruin tot donkergrijs. Grote, ronde, licht-gekleurde vlekken met een witte rand, vaak met een rose schijn, over het midden van het lichaam, langgerekt en parallel aan de ruggewervel. Grote, ronde vlekken aan de zijkant die lijken op de vorige, en een andere serie van vage vlekken die soms met elkaar versmolten zijn. Geel-witte buik, min of meer bedekt met donkerbruine vlekken. Jongen: in het algemeen geel-bruin. Vierkante of ruitvormige vlekken op de rug van nek tot staart. Een vrijwel ononderbroken serie vlekken, zeshoekig of trapezeachtig van vorm, op de zijkant.

Opvallende morfologische karakteristieken: De kop is klein, maar afgescheiden van de nek en bedekt met in het algemeen kleine, onregelmatig ronde schalen die variabel zijn in grote (lorialen en supra-oculaire schalen zijn vaak groter). De rostrale schub is bijna vierkant. 19 tot 23 supralabialen en 25 tot 27 infralabiale schubben. De tanden worden kleiner van voor naar achter. De relatief kleine ogen hebben verticale pupillen.

Het lichaam is robuust en cilindervormig of slechts weinig zijdelings afgeplat. Het is bedekt met kleine gladde schubben. De rugschubben zijn klein en worden naar de zijkanten toe groter. Er zijn tussen de 227 en 258 buikschubben. Zoals de meeste boa's heeft ze twee sporen of 'weerhaakjes' aan beide zijden van de cloaca. De staart is kort, stomp en min of meer geschikt om mee te grijpen. Er zijn 35 tot 58 subcaudale schubben.

Geslachtsdimorfisme: de mannetjes hebben 'weerhaakjes' of sporen die groter zijn en morfologisch afwijkend van die van de vrouwtjes.

REFERENTIES

- Abalos, JW, EC Baez en R Nader, Serpientes de Santiago del Estero (Republica Argentina), *Acta Zoologica Liloana* 20, blz. 211-352. Tucuman, 1964.
- Abalos, JW, EC Baez en CC Michis, Elenco Sistemático de los Ofidios Argentinos, in *Boletín de la Academia Nacional de Ciencias* 51 (1-2), blz. 55-76. Córdoba, 1975.
- Aravena, RO, Contribucion al estudio de los reptiles de la Pampa, in *Folleto* 14, blz. 1-68. Bibliot. Pampeana, Cons. Pcial. de Difus. del gob. de La Pampa, 1971.
- Berst, A., *Las Boas de la Provincia de Santa Fe*. Publ. del Museo de Cias. Nat. del Col. de la Inmaculada Concepcion de Santa Fe, Santa Fe, Talleres Graf. Santa Fe, 1944.
- Cabrera, AL en A. Willink, *Biogeografía de America Latina*, OEA, Serie Biologica, Monografia 13, 1973.
- Cei, JM en VG Ríog, Contribucion del Instituto Argentino de Investigaciones en Zonas Aridas, in *Deserta* 4, blz. 69-91, 1973.
- Di Fonzo de Abalos, A en EH Bucher, La Fauna de Serpientes de la Provincia de Córdoba, Argentina. Lista y Distribucion, in *Ecosur* 8 (16), blz. 89-98, 1981.

- Dowling, HG en WE Duellman, Systematic Herpetology: A Synopsis of Families and Higher categories, in *Publications in Herpetology*, 7, blz. 118, New York, Hiss Publications, 1978.
- Fitch, HS, Reproductive Cycles en Lizards and Snakes, in: *Miscellaneous Publ* 52, blz. 1-247, Un. of Kansas, Mus. of Nat. Hist., 1970.
- Freiberg, MA, *Vida de Batracios y Reptiles Sudamericanos*, Bs. As., Cesarini Hnos., 1954.
- Freiberg, MA, *Snakes of South America*, Hong Kong, T.F.H. Publications, 1982.
- Gallardo, JM, Consideraciones geograficas y ecologicas sobre los anfibios de la Provincia de la Pampa Argentina, in *Revista del Museo de Ciencias Naturales*, Ecol., 1 (2), blz. 57-77, 1965.
- Haedo Rossi, JA, Observaciones sobre cria de Boa de las Vizcacheras *Constrictor constrictor occidentalis* (Phill.), in *Acta zoologica Liloana*, 28, blz. 379-384, 1962.
- Hoge, A., Notas Erpetologicas. 2. Dimorfismo sexual nos Boideos, in *Memorias Instituto Butantan* 20, blz. 181-188, 1947.
- Holmstrom, FW Jr., Observations on the reproduction of the Yellow Anaconda at the New York Zoological Park in *International Zoo Yearbook* 19, blz. 92-94, 1979.
- Langhamer, JK, A new subspecies of Boa constrictor, *Boa constrictor melanogaster*, from Ecuador (Serpentes: Boidae), in *Tropical Fish Hobbyist* dic 1983, blz. 70-79, EE.UU., 1983.
- Laurent, RF en EM Teran, Lista de los Anfibios y Reptiles de la Provincia de Tucuman, in *Miscelanea* 71, blz. 1-16, Tuc., Fund. Miguel Lilio, 1981.
- Olrog, CCh en MM Lucero, *Guia de los Mamiferos Argentinos*, Tuc., Fund. Miguel Lilio, 1980.
- Peters, JA en Borejas-Miranda, *Catalogue of the Neotropical Squamata, Part. I. Snakes*, Washington, Smithsonian Institut., 1970.
- Petzhold, HG, *Die Anakondas Gattung Eunectes*, A. Ziemsen Verlag, 1983.
- Rodriguez de Cunha, O en F Paira do Nascimento, Ofidios Da Amazonia XIII - Observacoes sobre a viviparidade em ofidios de Para e Maranhao (Ophidia: Anillidae, Boidae, Colubridae e Viperidae) in *Boletim Do Museu Paraense Emilio Goeldi*, Zoologia, 109, blz. 1-20, 1981.
- Saporiti, EJ, Ampliacion de la Distribucion Geografica de Ofidios Argentinos in *Notas del Museo de La Plata* 11, Zoologia, 95, blz. 311-315, 1946.
- Saporiti, EJ, Observaciones sobre reproduccion de Reptiles en el Jardin Zoologico de la Ciudad de Buenos Aires, in *Diana*, nros 208, 209, 210, Bs. As., 1957.
- Serie, P *Nueva enumeracion sistematica y distribucion geografica de los ofidios argentinos*, Museo de La Plata, 1936.
- Serie, P, Notas sobre la alimentacion de algunos Ofidios, in *Revista del Jardin Zoologico de Buenos Aires*, dic. 1919, blz. 1-24, 1919.
- Lijst van antropologische referenties**
- Cadogan, L, Chono Kybyra: aporte al conocimiento de la mitologia guarani, in *Revista del Ateneo Paraguayo*, Suplem. Antrop. V. 3(1-2), asuncion, 1968.
- Camps, S, Comarca pobre, comarca mataca in *Clarín*, Bs.As. 19/9/83, blz. 22-23.

Coluccio, F, *Diccionario folklórico argentino* Bs. As., Luis Laserre y Cia, S.A., 1964.

Cordeu, LJ, Aproximación al horizonte mítico de los tobas in *Runa*, V.XII (1-2), blz. 67-176, Bs. As. Un. de Bs. As., 1969-1970.

Di Lullo, O, *El folklore de Santiago del Estero*, Tuc., Un. Nac. de Tuc., 1943.

Granada, D, *Resena histórico-descriptiva de antiguas y modernas supersticiones del Río de la Plata*, Montevideo, A. Barreiro y Ramos ed., 1896.

Mashshnek, CO, Aportes para la comprensión de la economía de los Mataco, in *Scripta Ethnologica*, 3(1), blz. 7-39, Bs. As., CONICET, CA-EA, 1975.

Paucke, F, *Hacia alla y para aca*, San Miguel de Tuc. Bs. As., Un. Nac. de Tuc. en col. con. Inst. Cult. Argentino germana, 1943.

Perkins Hidalgo, G, Levendas y supersticiones del Ibero, in *Cuadernos del Instituto Nacional de Antropología*, 4, blz. 253-282, Bs. As., 1963.

Rosemberg, T, *La serpiente en la medicina en el folklore* Bs. As. Ediciones del Tridente, 1946.

Wilbert, J en K. Simoneau (eds.), *Folk literature of the Toba Indians* V. 1. Los Angeles, Univ. of California, 1982.

N.B.: gedeelten overgenomen uit *Fauna Argentina*, vol 35, 1984).